

4. Stembusakkoord

1. Wat is het?

Een stembusakkoord is een belofte die politieke partijen of kandidaten ondertekenen vóór de verkiezingen. Hiermee doen ze een toezegging dat ze zich de komende vier jaar gaan inzetten voor specifieke doelstellingen of onderwerpen, zoals inclusie of duurzaamheid. Een bekend voorbeeld van een stembusakkoord is het 'regenboog-akkoord' van COC Nederland, waarmee partijen zich beloofden in te zetten voor LHBT-rechten. In 2022, sloten regionale afdelingen van het COC 90 lokale stembusakkoorden in totaal!

Na de verkiezingen kun je de partijen aan hun belofte blijven houden. Een goede eerste stap richting nieuw beleid voor jouw lobbydoel. De ondertekening van het akkoord zelf is ook een mooie kans om relaties op te bouwen met aanstormend politiek talent. Voor partijen is het interessant omdat ze zichtbaarheid kunnen verwerven met het ondertekeningsmoment en zo potentiële kiezers kunnen bereiken. Ook kunnen ze aan hun achterban laten zien welke onderwerpen ze belangrijk vinden.

2. In welke fase?

Campagnetijd.

3. Stappenplan

1. **Formuleer duidelijke eisen waar veel partijen hun handtekening onder kunnen zetten.** Bij een stembusakkoord zet je in op brede steun voor het onderwerp waar je mee bezig bent. Dat betekent soms dat je kiest voor wat algemenere termen of een wat minder scherp geformuleerd doel.
2. **Bedenk of je samen wil werken met andere organisaties.** Hoe breder de maatschappelijke steun voor een akkoord, hoe aantrekkelijker voor partijen om te tekenen. Dus bedenk of en met wie je kunt optrekken.
3. **Ontwikkel een visueel aantrekkelijk en herkenbaar akkoord.** Dit is inclusief een logo, speerpunten en ruimte om handtekeningen te zetten.
4. **Benader de politieke partijen met de vraag of zij willen tekenen.** Bedenk waarom het voor hen relevant is om dit akkoord te tekenen. Naast inhoudelijke argumenten kun je ook inzetten op het idee dat niet tekenen wel heel slecht staat richting de kiezers.

5. Kondig aan welke partijen het akkoord of de pledge gaan tekenen, bijvoorbeeld via een website, via sociale en gedrukte media of een poster. Maak hier een persmoment van! Zet dit als drukmiddel in bij partijen die nog op de wip zitten.
6. Organiseer een persmoment voor de ondertekening. Dat helpt de partijen om hun achterban te informeren en het helpt jou om de belofte ergens vast te leggen waar iedereen het terug kan vinden.
7. Na de verkiezingen: monitor en herinner de ondertekenaars aan hun belofte. Leg contact over de concrete uitvoering.

4. Tips

1. Pas je strategie en je boodschap aan per partij. Bedenk wat voor een partij belangrijk is, en probeer dat haakje te gebruiken om ze te overtuigen.
2. Houdt je belofte laagdrempelig: een brede coalitie moet zich in jouw missie kunnen vinden om het akkoord te tekenen.
3. Betrek de pers! Zonder een persmoment is een stembusakkoord een stuk minder interessant voor een partij of raadslid, het is een kans om stemmers te laten zien waar ze voor staan en bovendien geeft het jouw initiatief meer zichtbaarheid als er bijvoorbeeld een stukje in de lokale krant komt.
4. Gebruik de linker of rechter zijspiegel. Partijen meten zich aan andere partijen die zich richten op dezelfde groep kiezers. Ze willen niet links of rechts ingehaald worden door andere partijen en zo potentiële kiezers verliezen. Ze zullen dus altijd in hun 'zijspiegels' kijken. Laat partijen daarom altijd weten welke andere partijen er al mee doen.

5. Voorbeeld

Politieke partijen tekenen regenboogakkoord in Amsterdam

Het COC is een organisatie die zich inzet voor de LHBTIQ+ gemeenschap in Amsterdam. Het regenboogakkoord van het COC is een van de bekendste voorbeelden van een stembusakkoord. Politieke partijen die dit akkoord ondertekenen beloven om zich na de verkiezingen in te zetten voor de acceptatie en veiligheid van LHBTIQ+ personen. In 2022 zette de Amsterdamse afdeling van deze organisatie zich in voor ondertekening door Amsterdamse politieke partijen en met succes. 10 partijen, de VDD, D66, PvdA, CDA, GroenLinks, SP, Partij voor de Dieren, Democratisch Socialisten Amsterdam, de Groenen Basis Piraten, de Partij voor de Ouderen ondertekenden op 11 maart het akkoord in het stadhuis.

Het regenboogakkoord is een goed voorbeeld van een stembusakkoord, omdat het maatschappelijke druk, politieke timing en concrete toezeggingen slim combineert om LHBTIQ+ belangen op de lokale politieke agenda te krijgen vóór de gemeenteraadsverkiezingen. Na de verkiezingen heeft de organisatie een stok achter de deur om de partijen aan hun beloftes te houden.

6. Beoordeling

Beoordelingskader:

- ★ Geen tot weinig
- ★ ★ Weinig
- ★ ★ ★ Voldoende
- ★ ★ ★ ★ Zeer voldoende
- ★ ★ ★ ★ ★ Fantastisch

Zichtbaarheid <i>In hoeverre is de actie geschikt om de partijen meer zichtbaarheid te bieden tegenover de kiezer?</i>	★ ★ ★ ★ ★
Verbetering netwerk <i>In hoeverre is de actie geschikt om jouw relatie met de partijen te verbeteren?</i>	★ ★ ★
Inhoudelijke voortgang <i>In hoeverre is de actie geschikt om inhoudelijke voortgang te boeken op de voor jou relevante beleidsonderwerpen?</i>	★ ★ ★
Betrekken achterban <i>In hoeverre is de actie geschikt om jouw achterban te betrekken?</i>	★ ★ ★ ★
Moeilijkheidsgraad <i>Hoe ingewikkeld is het om de actie uit te voeren? Kost het veel tijd, geld en/of capaciteit?</i>	★ ★ ★ ★
Geschikt voor 2 in 1 <i>In hoeverre kun je deze actie ook inzetten bij eventuele Tweede Kamerverkiezingen?</i>	★ ★

7. Alliantie Schooltuinen model stembusakkoord

Gebruik dit model stembusakkoord als inspiratie om jouw akkoord op te stellen en pas aan naar wens.

Stembusakkoord: Schooltuinen voor elk kind

Wij, ondertekenaars van dit stembusakkoord, erkennen het belang van schooltuinen voor de gezondheid, educatie en het welzijn van kinderen, en spreken de ambitie uit om in onze gemeente structureel werk te maken van groene leeromgevingen voor ieder kind.

Daarom beloven wij dat wij ons in de volgende raadsperiode zullen inzetten voor:

1. Toegang tot schooltuinen voor alle basisschoolleerlingen in de gemeente. Iedere leerling moet op school leren waar voedsel vandaan komt, hoe natuur werkt en wat gezonde voeding is – met handen in de aarde.
2. Structurele financiering van schooltuinprogramma's. Schooltuinen mogen niet afhankelijk zijn van losse subsidies of vrijwilligers. Wij zetten ons in voor structurele middelen en ondersteuning.
3. Ondersteuning van scholen met kennis, ruimte en samenwerking. Gemeente, scholen, natuurorganisaties en maatschappelijke partners werken samen om schooltuinen duurzaam op te zetten en te onderhouden.

Door dit akkoord te ondertekenen, spreken wij ons uit vóór een groene, gezonde en leerzame toekomst voor ieder kind in onze gemeente.

Ondertekenaars:

Partij A

Partij B

Partij C

(ruimte voor handtekeningen of logo's)